

Aktivizujúce prvky CR na Slovensku

Dokumenty, ktoré riešia rozvoj CR na Slovensku:

- *Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013*
- *Národný program rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike*

Výlety a rekreácie sú činnosti, pri ktorých si ľudia oddýchnu a načerpajú nové sily. Cestovný ruch je odvetvie hospodárstva, ktoré tieto činnosti zabezpečuje.

Vývoj cestovného ruchu

Počiatky CR na našom území sa kladú do obdobia, keď na ňom **Rimania zakladali kúpele**. Príčiny rozvoja CR boli rôzne. V priebehu histórie sa ich význam menil. Najprv to boli obchodné cesty. Z náboženských dôvodov sa uskutočňovali pútnické cesty. Liečebné účinky termálnych vôd po Rimanoch spoznali aj Slovania. Prvé kúpele o ktorých sa zachovala písomná zmienka boli Turčianske Teplice.

O horské oblasti sa začali zaujímať rekreanti až v 19.stor. Kultúrno-historické pamiatky SR sa začínajú z hľadiska CR doceňovať až v súčasnosti.

Najvýznamnejšie podmienky a miesta cestovného ruchu

Pohoria s veľkou výškovou členitosťou, ale aj krasové oblasti majú vhodné predpoklady pre CR. V lete sa tieto oblasti využívajú na pešiu turistiku a horolezectvo. V zimnom období prevažujú lyžiarske športy.

Krasové formy sú najnavštevovanejšie v Slovenskom krase, Nízkych Tatrách a Slovenskom raji. Najväčšiu návštevnosť v lete majú vodné plochy. SR je bohatá na zdroje minerálnych vôd. Najznámejšie kúpele sú v Piešťanoch, Trenčianskych Tepliciach, Turčianskych Tepliciach, Bardejovských Kúpeľoch. Z prostredia, ktoré vytvoril človek, si najväčšiu pozornosť zaslúžia kultúrno-historické pamiatky, kultúrne zariadenia, a športoviská.

Oblasti cestovného ruchu

V SR boli vyčlenené oblasti vhodné pre CR. Zohľadňovali sa pri tom prírodné podmienky a podmienky vytvorené človekom, ako vybavenosť službami, dostupnosť dopravnými prostriedkami aj nepriaznivé vplyvy. Najkvalitnejšie podmienky pre CR po posúdení všetkých ukazovateľov sú v Bratislave, piešťansko-trenčianskej oblasti, vysokotatranskej oblasti, oblasti Slovenského raja, Malofatranskej a nízkotatranskej oblasti.

Prírodné krásy a historické pamiatky lákajú do našej vlasti turistov zo všetkých kútov sveta. Naša infraštruktúra stále zaostáva za západoeurópskym štandardom. Konkurencia v tejto oblasti nepomôže zlepšeniu súčasného stavu, ale nedá sa očakávať, že práve cestovný ruch sa stane nosným odvetvím našej ekonomiky.

Poloha Slovenska v strede Európy a na priesečníku starých i nových obchodných ciest dáva predpoklady na pobyt zahraničných turistov. Pre náš cestovný ruch sú však najvýznamnejšie dlhodobé pobyty v turisticky atraktívnych oblastiach, kde sa obsluhy rekreatantov majú možnosť zapojiť aj služby. Rovnaký dôraz v kvalite poskytovaných služieb sa musí klásť na návštevníkov zo zahraničia ako aj domácich rekreatantov.

V štruktúre návštevníkov Slovenska podľa krajín je na prvom mieste Česká republika, po nej nasledujú Maďarsko, Poľsko a Nemecko. Každý zahraničný návštevník strávil na Slovensku v priemere 4 dni.

Turisticky významné oblasti Slovenska možno rozdeliť do kategórií:

1. Horské oblasti: s atraktívnymi scenériami a v zimnom období s dobrými lyžiarskymi možnosťami, napr. Tatry,...
2. Krasové oblasti: tu sú vyhľadávané jaskyne a bizarné skalné útvary, napr. Slovenský kras, Slovenský raj,...
3. Kúpeľné mestá: navštevujú sa najmä pre účinky zdraviu prospievajúcich termálnych a minerálnych prameňov. Najviac sú navštevované Piešťany,...
4. Kultúrne a historické centrá: pútajú svojou architektúrou, kultúrnymi podujatiami a historickými pamiatkami.

Spomínané druhy sú ťažiskové z hľadiska počtu turistov a ekonomických prínosov. Ďalšie formy, z celoštátneho hľadiska doplnkové, v niektorých regiónoch však aj ako určujúce sú:

- vodný turizmus,
- vidiecky turizmus s agroturistikou,
- pútnický turizmus, cykloturistika a rôzne alternatívne formy tzv. "soft turizmu".

I. Letný cestovný ruch

Z dôvodu nestáleho počasia a absencie vodných plôch nie je na Slovensku rozvinutý vodný CR, ale poznávací a turistický CR. K najatraktívnejším regiónom cestovného ruchu nielen u nás na Slovensku, ale v celej strednej Európe vôbec, patrí oblasť stredného Slovenska, ktorej os tvorí rieka Hron a centrom sú sídla, mestá Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Kremnica, Sliač a Zvolen. Tieto vytvorili už v roku 1993 Nadáciu Pohronie, ktorá v predmetnom jedinečnom regióne rozvíja i propaguje cestovný ruch a víta všetkých, ktorí sem prichádzajú za oddychom, rekreáciou a turistikou, bohatstvom tradícií, pestrosťou histórie i nenarušenými prírodnými lokalitami.

PRVKY CESTOVNÉHO RUCHU

KÚPANIE

Jazerá a priehrady: VEĽKÁ DOMAŠA priehrada, nádrž RUŽÍN, ZEMPLÍNSKA ŠÍRAVA priehrada, nádrž RUŽINÁ, ORAVSKÁ priehrada, LIPTOVSKÁ MARA priehrada, nádrž ZELENÁ VODA, nádrž SĽŇAVA, SENECKÉ JAZERÁ, jazero ZLATÉ PIESKY

SLOVENSKÉ KÚPELE

Kúpele Piešťany, Bojnice, Bardejovské kúpele, Trenčianske Teplice, Sliač, Kováčová, Turčianske Teplice, Lúčky, Rajecké Teplice a Dudince patria k najvýznamnejším Slovenským kúpeľom.

Na Slovensku je až 1300 minerálnych prameňov, ktoré slúžia ako liečivé i kvalitné stolové vody.

GOLF

Golfový areál BLACK STORK, TATRANSKÝ GOLFOVÝ klub, Golfový areál GREY BEAR, Spa golf klub Piešťany, Golf and Country Club Bratislava

SPLAVOVANIE

Rieky: Dunajec, Čierny Váh, Dunaj, Hron, Orava, Váh

TURISTIKA

Pohoria - 8 Národných parkov a 14 Chránených krajinných oblastí:

.....

.....

II. Zimný cestovný ruch

Na Slovensku sú prírodné podmienky ako stvorené pre zimnú sezónu. Najvyšším pohorím, ktoré láka lyžiarov, sú Vysoké Tatry. Okrem nich sa však dá stráviť krásna zima na mnohých romantických miestach.

Niektoré obľúbené strediská zimných radovánok:

Vysoké Tatry (vo Vysokých Tatrách patria medzi najnavštevovanejšie miesta Štrbské Pleso, Smokovce a Tatranská Lomnica), **Nízke Tatry**, **Chopok**, **Oravská Magura**, **Malá Fatra**, **Veľká Fatra**, **Donovaly**, **Slovenské Rudohorie**, **Spiš**, **Kremnické vrchy**.

LYŽOVANIE

Najznámejšie strediská zimných športov:

Vysoké Tatry: Štrbské Pleso, Starý Smokovec, Tatranská Lomnica, Ždiar, Lomnické Sedlo, Jakubkova lúka, Bechledova dolina, Svit

Nízke Tatry: Donovaly, Jasná, Chopok, Čertovica, Mýto pod Ďumbierom, Tále, Šachtičky, Vyšná Boca, Snowpark Lučivná, Polomka

Malá Fatra: Martinské hole, Vrátna, Snowland – Valčianska dolina, Malá Lučivná

Veľká Fatra: Jasenská dolina, Skipark - Ružomberok

Slovenský raj: Mlynky

Kysucké Beskydy: Snow Paradise – Oščadnica – Veľká Rača

Volovské vrchy: Relax center Plejsy, Jahodná

Západné Tatry: Roháče, Zuberec, Podbanské, Račkova dolina

III. UNESCO - lokality svetového dedičstva na Slovensku

Slovensko má v zozname UNESCO zapísaných niekoľko významných historických či prírodných pamiatok. K historickým pamiatkam UNESCO patrí obec Vlkošnica jedinečná svojou ľudovou architektúrou, mestá Bardejov, Levoča a Banská Štiavnica výnimočne vďaka zachovalým historickým centrom ako aj monumentálny Spišský hrad, ktorý je známy najrozsiahlejším hradiskom v strednej Európe.

Prírodné pamiatky UNESCO reprezentujú jaskyne Slovenského krasu. Ide o nasledujúce jaskyne:

OCHTINSKÁ ARAGONITOVÁ jaskyňa, Jaskyňa DOMICA, GOMBASECKÁ jaskyňa, JASOVSKÁ jaskyňa a DOBŠINSKÁ ĽADOVÁ jaskyňa.

Múzeá ľudovej architektúry:

- Banská Štiavnica – Banské múzeum v prírode
- Bardejov – Múzeum šarišskej dediny
- Humenné – Múzeum ľudovej architektúry a bývania
- Martin – Múzeum slovenskej dediny
- Pribylina – Múzeum liptovskej dediny
- Stará Ľubovňa – Múzeum zamagurskej dediny
- Nitra – Slovenské poľnohospodárske múzeum v prírode
- Svidník – Múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry
- Vychylovka – Múzeum kysuckej dediny
- Zuberec – Múzeum oravskej dediny

Sprístupnené jaskyne:

- Jaskyňa Driny, Smolenice
- Harmanecká jaskyňa, Dolný Harmanec
- Demänovská ľadová jaskyňa, Liptovský Mikuláš
- Demänovská jaskyňa slobody, Demänovská Dolina
- Bystrianska jaskyňa, Brezno
- Važecká jaskyňa, Važec

- Belianska jaskyňa, Tatranská kotlina
- Dobšinská ľadová jaskyňa
- Ochtinská aragonitová jaskyňa, Rožňavské Bystré
- Jaskyňa Domica, Dlhá Ves
- Gombasecká jaskyňa, Plešivec
- Jasovská jaskyňa, Jasov

Najznámejšie hrady, zámky a zrúcaniny hradov na Slovensku

- Banská Bystrica – mestský hrad 13.stor.
- Beckov – zrúcanina hradu, 13. stor.
- Bojnický zámok – hrad, 12. stor. prestavaný na zámok
- Budatínsky zámok (Žilina) – hrad, 13.stor., barokovo prestavaný
- Čachtický hrad – zrúcaniny hradu, 13. stor.
- Červený Kameň (Častá) – hrad. 13.stor., v 16. stor. pristavaný nový hrad
- Červený Kláštor – opevnený kláštor, 14. stor
- Devín – zrúcaniny hradu, 9. stor. viackrát prestavaný
- Krásna Hôrka (Krásnohorské Podhradie) – hrad, 14. stor.
- Kremnica – mestský hrad, 13. – 15. stor
- Modrý Kameň – zrúcanina hradu, 13. stor.
- Nitriansky hrad
- Nový Zámok (Banská Štiavnica)
- Oravský hrad (Oravský Podzámok) – hrad, 13. stor.
- Spišský hrad (Žehra) – zrúcanina hradu, 11. stor.
- Strečno – zrúcanina hradu, 14. stor.
- Trenčiansky hrad – hrad z 10. stor. postupne prestavaný
- Zvolenský hrad – hrad zo 14. stor., neskôr prestavaný